

АГЕНЦИЯ ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ

бул. Шипченски проход 69, 1574 София, тел: (02) 94 06 800, факс: (02) 94 06 919

ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ НА
АГЕНЦИЯ
ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ
ЗА 2020 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА	3
<i>а) Отчет на приходите по бюджета на АЯР</i>	3
<i>б) Отчет на разходите на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“</i>	4
<i>в) Отчет на консолидираните разходи на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“</i>	6
<i>г) Финансиране на консолидираните разходи</i>	6
2. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА	7
3. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА	7
4. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „РЕГУЛАЦИЯ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“, БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РЕГУЛИРАНЕ И КОНТРОЛ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“	8
<i>а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане</i>	8
<i>б) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период</i>	10
<i>в) Продукти/услуги, предоставяни по програмата</i>	11
<i>г) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма</i>	13
<i>д) описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности</i>	14
<i>е) Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение на ведомствени и администрирани разходи</i>	14
<i>ж) Отговорност за изпълнение на целите в функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“</i>	15

Отчетът за изпълнението на програмния бюджет на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) за 2020 г., представя финансова информация за събираните приходи и извършените разходи по бюджета на изпълняваната бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“ във функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“.

1. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА

а) Отчет на приходите по бюджета на АЯР

Приходите, които Агенцията за ядрено регулиране реализира, са приходи от такси за издаване на лицензии и разрешения по реда на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

Приложение № 1 – Отчет на приходите по бюджета

ПРИХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	8 603 800	8 603 800	9 591 688
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>			
Приходи и доходи от собственост			1 800
Държавни такси	8 553 800	8 553 800	9 544 225
Глоби, санкции и наказателни лихви			8 916
Приходи от концесии			
Други	50 000	50 000	36 747
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>			

Със Закона държавния бюджет на Република България за 2020 г. за Агенцията за ядрено регулиране са определени приходи в размер на 8 603 800 лв.

За периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. по бюджета на АЯР са постъпили приходи от държавни такси в размер на 9 544 225 лв., приходи от лихви, глоби и санкции в размер на 8 916 лв., приходи от продажба на транспортни средства в размер на 1 800 лв., приходи от застрахователно обезщетение в размер на 421 лв. и други неданъчни приходи в размер на 37 219 лв. За отчетния период са реализирани отрицателни курсови разлики в размер на 617 лв. За периода са събрани суми по просрочени вземания по реда на ДОПК от НАП в размер на 276 лв. Преизпълнението на приходите от държавни такси е в резултат на събрани такси за издадени технически разрешения със случаен характер на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и Държавно предприятие Радиоактивни отпадъци.

Общият размер на отчетените по бюджета на АЯР приходи на касова основа за периода е 9 591 688 лв.

б) Отчет на разходите на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Приложение № 2а – Отчет на разходите по бюджета на ПРБ по области на политики/функционални области и бюджетни програми

Класификационен код*	РАЗХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
	Общо разходи по бюджета на ПРБ			
4600.01.00	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 145 600	5 939 338	5 726 694
4600.01.01	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 145 600	5 939 338	5 726 694

* Класификационен код съгласно Решение № 520 на Министерския съвет от 2019 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. по функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“, бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“ за Агенцията за ядрено регулиране са определени разходи в размер на 7 145 600 лв. в т.ч. разходи за персонал 3 402 000 лв. и 314 000 лв. капиталови разходи.

Със заповед на председателя на Агенцията № РД-22-66 от 24.03.2020 г., на основание чл. 112, ал. 2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), са увеличени капиталовите разходи (за придобиване на нематериални дълготрайни активи) за сметка на издръжка и други текущи разходи със сумата от 17 610 лв., за което е уведомен министърът на финансите с писмо № 02-00-76 от 24.03.2020 г. Направените промени по бюджета на Агенцията увеличават определените с чл.55 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. разходи в областта на електронното управление и за използваните информационни и комуникационни технологии. Промяната е съгласувана предварително с председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ по реда на Правилата за предварително съгласуване на разходите на административните органи в областта на електронното управление и използваните от тях информационни и комуникационни технологии.

С писмо на министъра на финансите № 04-03-119 от 30.07.2020 г., на основание чл.110, ал.4 и ал.5 от ЗПФ и в изпълнение на Решение на 44-то Народно събрание от 06.04.2020 г. относно предоставяне на средства по бюджета на Министерство на здравеопазването за дейности по превенцията и лечението на заразата с COVID 9, са намалени разходите за персонал с 6 262 лв.

Със заповед на председателя на Агенцията № РД-22-118 от 11.08.2020 г., на основание чл. 112, ал. 2 от Закона за публичните финанси, са увеличени капиталовите разходи (за придобиване на нематериални дълготрайни активи) за сметка на издръжка и други текущи разходи със сумата от 84 000 лв., за което е уведомен министърът на финансите с писмо № 02-00-160/31.08.2020 г. Направените промени по бюджета на

Агенцията увеличават определените с чл.55 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. разходи в областта на електронното управление и за използваните информационни и комуникационни технологии. Промяната е съгласувана предварително с председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ по реда на Правилата за предварително съгласуване на разходите на административните органи в областта на електронното управление и използваните от тях информационни и комуникационни технологии.

По предложение на председателя на АЯР № 02-00-159/14.08.2020 г., на основание чл.110, ал.3 и ал.10 от ЗПФ, във връзка с чл.76, ал.5, т.8 и ал.6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., министърът на финансите е извършил корекция по бюджета на Агенцията като са увеличени разходите за персонал за сметка на издръжка и други текущи разходи със сумата от 35 000 лв.

С ПМС № 385 от 18.12.2020 г. са намалени утвърдените разходи по бюджета на Агенцията за ядрено регулиране за 2020 г., по функционална област „Регулационна ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“, бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“, с 1 200 000 лв.(издръжка и други текущи разходи с 1 081 000 лв. и капиталови разходи със 119 000 лв.). За извършените промени е уведомен министърът на финансите с писмо № 01-00-30/21.12.2020 г.

След извършените промени по бюджета на АЯР към 31.12.2020 г., по актуализиран уточнен план общият размер на разходите е 5 939 338 лв. в т.ч. разходи за персонал 3 430 738 лв. и капиталови разходи 296 610 лв.

Общият размер на отчетените разходи за периода 01.01.2020 г.-31.12.2020 г. възлиза на 5 726 694 лв., в т.ч. разходи за персонал 3 405 600 лв. и 292 911 лв. капиталови разходи.

В разходи за персонал за отчетния период са включени разходите за заплати и възнаграждения за персонала нает по трудови и служебни правоотношения, за други възнаграждения и плащания за персонала и за задължителни осигурителни вноски от работодатели. Към 31.12.2020 г. числеността на персонала на АЯР е 99 щатни бройки, от които по трудови правоотношения - 15 и по служебни правоотношения – 84.

Общият размер на разходите за издръжка за 2020 г. е 1 582 149 лв., като са включени всички извършени разходи за текуща издръжка (разходи за материали и услуги, командировки в страната и чужбина, текущи ремонти, застраховки и др.) и разходите за ползвана експертна помощ, свързана с безопасността на ядрените съоръжения, радиационната защита, аварийното планиране.

През отчетния период са платени данъци и такси /общински и държавни/ в размер на 32 556 лв.

Извършени са капиталови разходи за придобиване на дълготрайни материални активи и нематериални дълготрайни активи в размер на 292 911 лв.

в) Отчет на консолидираните разходи на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Приложение № 26 – Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми в рамките на съответните области на политики/функционални области

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджетни сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджетни сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджетни сметки за средства от ЕС
	на Агенция за ядрено регулиране (изписва се наименованието на бюджетната организация) (в лева)									
	Общо разходи									
4600.01.00	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	5 726 694	5 726 694		5 726 694	5 726 694				
4600.01.01	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	5 726 694	5 726 694		5 726 694	5 726 694				

г) Финансиране на консолидираните разходи

Приложение № 3 – Финансиране на консолидираните разходи

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	7 145 600	5 939 338	5 726 694
Общо финансиране:	7 145 600	5 939 338	5 726 694
От бюджета на ПРБ	7 145 600	5 939 338	5 726 694
От други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:			
Централен бюджет, в т.ч.:			
Държавни инвестиционни заеми			
Сметки за средства от ЕС (ССЕС на НФ и на ДФЗ)			
Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор			
Други програми и други донори по бюджета на ПРБ			
Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
Други, в т.ч. предоставени трансфери за други бюджети за сметка на планирани разходи по бюджета на ПРБ			

2. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА

Законът за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) урежда държавното регулиране за безопасно използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, както и безопасно управление на радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво. Законът установява националната политика за приоритет на безопасността и определя основните принципи и изисквания към ядрената безопасност и радиационната защита с цел осигуряване защитата на човешкия живот, здравето и условията на живот на сегашното и бъдещите поколения, околната среда и материалните ценности от вредното въздействие на йонизиращите лъчения.

Съгласно ЗБИЯЕ, председателят на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) е независим специализиран орган на изпълнителната власт, на когото е възложено държавното регулиране на всички съоръжения и дейности, използващи йонизиращо лъчение или предизвикващи радиационен риск. Структурата на Агенция за ядрено регулиране (АЯР) е уредена с Устройствен правилник, в който е определена общата численост на персонала, организацията на работата и функциите на отделните звена. Администрацията на АЯР е организирана в рамките на една главна дирекция и четири дирекции, разпределени съответно в обща и специализирана администрация. На пряко подчинение на председателя са длъжностите: главен секретар, служител по сигурността на информацията, финансов контролор и звено за вътрешен одит.

Председателят на АЯР като независим специализиран орган на изпълнителната власт, се определя с решение на Министерски съвет и се назначава от министър-председателя. В рамките на компетентностите си, дадени му от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ), председателят на АЯР ръководи Агенцията през мандата си, подпомаган от двама заместник-председатели.

3. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА

Приложение № 4 – Преглед на настъпилите през отчетния период промени на показателите по бюджета

№ по ред	Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Ефект върху бюджета (увеличение / намаление на разходите по програми)	Влияние върху показателите за изпълнение
	(ПМС/акт на министъра на финансите/акт на ПРБ)	(Чл. 109, 110, 112, 113 от ЗПФ, чл. 74 и 76 от ЗДБРБ за 2020 г.)	(Дават се кратки аргументи за извършените промени)	(Бюджетни програми, които засяга актът новосъздадени администрирани разходни параграфи - наименование и сума)	(Произтичащи от акта промени на показателите по бюджета, в лева (+/-))	(Произтичащо от акта въздействие върху целевите стойности на показателите за изпълнение, ако има такова)
1	Писмо на министъра на финансите № 04-03-119 от 30.07.2020 г.	чл.110, ал.4 и ал.5 от ЗПФ	В изпълнение на Решение на 44-то Народно събрание от 06.04.2020 г. относно предоставяне на средства по бюджета на Министерство на здравеопазването за дейности по превенцията и лечението на заразата с COVID 9, са намалени разходите за персонал	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	-6 262 лв.	Промяната не води до промени в целевите стойности на показателите на изпълнение, заложи в програмния бюджет на АЯР за 2020 г.
2	ПМС № 385 от 18.12.2020 г.	чл. 9 от ПМС № 385 от 18.12.2020 г.	Предоставяне на средства по бюджета на Министерство на здравеопазването за дейности по превенцията и лечението на заразата с COVID	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	-1 200 000 лв.	Промяната не води до промени в целевите стойности на показателите на изпълнение, заложи в програмния бюджет на АЯР за 2020 г.

4. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „РЕГУЛАЦИЯ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“, БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РЕГУЛИРАНЕ И КОНТРОЛ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Определените за АЯР стратегически цели са пряко свързани с основните дейности на АЯР, съгласно разпоредбите на ЗБИЯЕ. През първото полугодие на 2020 година, Агенцията е изпълнявала всичките си дейности с цел постигане на набелязаните резултати.

По стратегическа цел 1. Поддържане на съвременното ниво на нормативната база в областта на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, и безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво:

И през 2020 г. продължава подготовката за актуализиране на нормативните документи в съответствие с Декларацията за политиките на АЯР, развитието на международните стандарти, Европейското законодателство и промените в националното законодателство. В изпълнение на утвърдения от председателя на АЯР план за преглед и актуализиране на нормативната уредба, в АЯР са разработени през 2020 г. проекти на изменение и допълнение на Наредбата за радиационна защита и проект на Наредба за нормите за радиационна защита при техническа ликвидация на последствията от добива и преработката на уранова руда.

През 2020 г. бяха приети изменения и допълнения в няколко нормативни акта:

- Закон за безопасно използване на ядрена енергия;
- Наредба за радиационна защита.

Подготвени бяха изменения и допълнения в Устройствения правилник на АЯР. Предстои да се стартира съгласувателна процедура по подготвените проекти на Наредба за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена или радиационна авария и Наредба за нормите за радиационна защита при техническа ликвидация на последствията от добива и преработка на уранова руда.

По стратегическа цел 2. Осигуряване на законосъобразен лицензионен и разрешителен режим, регистрационен режим и уведомителен режим:

Основно задължение на АЯР при упражняване на функциите му по ЗБИЯЕ е осигуряването на законосъобразен лицензионен, разрешителен, регистрационен и уведомителен режим. Това е постоянно задължение, което се спазва ежедневно от всички служители на АЯР и неговото спазване се гарантира от създадената система за управление, въведените в действие инструкции и вътрешни правила, както и от упражнявания контрол съобразно йерархичната структура на АЯР.

По стратегическа цел 3. Осигуряване спазването на нормативните изисквания и условията на издадените лицензии и разрешения:

Издадените лицензии и разрешения, спазването на техните условия, както и на всички нормативни изисквания към отделните дейности, се контролират от служителите на АЯР непрекъснато чрез упражняване на предварителен, текущ и последващ контрол, както и чрез извършването на планови и инцидентни проверки на място и по документи.

По стратегическа цел 4. Оптимизиране на контролната дейност в областта на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита:

През 2020 г. с оглед обявеното от Народното събрание извънредно положение и задължението за спазване на противоепидемични мерки, контролната дейност в АЯР беше реорганизирана частично. Голяма част от проверките на място съгласно утвърдения годишен инспекционен план не са извършени, а контролът е извършван по документи и дистанционно, където това е възможно. Веднага след отпадане на препятстващите проверки на място мерки, контролът на място е възстановен.

В АЕЦ „Козлодуй” са извършени 12 инспекции на различни теми - готовност на блокове 5 и 6 за пуск и експлоатация след планов годишен ремонт; изпълнение на коригиращи мерки от докладвани от АЕЦ „Козлодуй“ събития през 2019 г.; осигуряване на физическата защита; контрол при превоз на свежо и отработено ядрено гориво и други.

В ДП РАО са извършени 8 инспекции в областите - осигуряване на физическата защита; изпълнение на условията на разрешение за въвеждане в експлоатация на съоръжение за плазмено изгаряне; аварийно планиране и готовност и други.

Осъществени са две инспекции в обекти с източници на йонизиращи лъчения на тема осигуряване на физическата им защита. Извършени са също така инспекции, съвместно с инспектори от Евратом, в 7 обекта от зоните на материален баланс с малки количества ядрен материал, избрани от ЕК.

През 2020 г. са извършени три инспекции на лицензианти, извършващи специализирано обучение за дейности в ядрени съоръжения и с източници на йонизиращи лъчения – Висше военноморско училище - Варна, Медицински университет - Варна и Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика - София.

По стратегическа цел 5. Осъществяване на международно сътрудничество за повишаване равнището на ядрената и радиационна безопасност:

През годината Агенцията изпълняваше своите функции като основна институция по отношенията на България с МААЕ в областта на безопасността при използването на ядрената енергия и управлението на РАО и отработеното гориво. Председателят на АЯР участва в 64-ата сесия на Генералната конференция на МААЕ, която се проведе през м. септември 2020 г. във Виена като ръководител на българската делегация. През 2020 г. започна и изпълнението на новия цикъл от Програмата за техническо сътрудничество на МААЕ за 2020-2021 год. с три национални проекта за България.

АЯР участва в редовните сесии на Комитета на пълномощните представители на Обединения институт за ядрени изследвания (ОИЯИ)-Дубна и на заседанията на Финансовия комитет, които се проведеха през м. юни и м. ноември 2020 г.

През изминалата година ръководството на АЯР взе участие в двете сесии на Групата по ядрена безопасност на европейските регулатори – ENSREG. Председателят на АЯР беше номиниран и избран за член на новосъздадения Борд за стрес-тестове в трети страни към ENSREG, който проведе пет заседания.

Продължи сътрудничеството на АЯР в работните органи на WENRA, HERCA, Форума на ВВЕР регулаторите и др. международни организации.

АЯР взе дейно участие в предприсъединителния процес за членството на България в Агенцията за ядрена енергия /АЯЕ/ към ОИСР в рамките на Междуведомствения координационен механизъм и в експертно-технически срещи между представители на АЯЕ и АЯР.

Във връзка с изпълнението на Споразумението за сътрудничество и обмен на информация по въпроси в областта на ядреното регулиране между Унгарската агенция

за атомна енергия и АЯР, в началото на 2020 г. делегация на агенцията бе на посещение в Унгария.

По стратегическа цел 6. Поддържане и подобряване на системата за управление на АЯР:

В АЯР функционира интегрирана система за управление /ИСУ/. С оглед нейното подобряване през първото полугодие е извършен вътрешен одит на системата, който имаше за цел да направи преглед на всички вътрешни документи, както и да даде препоръки и насоки за актуализиране или където е допустимо и нужно обединяване на инструкции и процедури.

Проведеният вътрешен одит предостави възможност да се оцени ефикасността на ИСУ на АЯР. На базата на резултатите от одита са идентифицирани места за подобряване.

По стратегическа цел 7. Осигуряване на достатъчен брой подходящо квалифициран и опитен персонал и поддържане на компетентността му за успешно изпълнение на функциите на АЯР:

През 2020 г. в специализираната администрация на Агенцията са проведени 3 конкурса и са назначени двама нови служители.

Служители от общата и специализираната администрация са взели участие в 26 .курса за повишаване на квалификацията, организирани от Института по публична администрация и други организации в страната и 10 семинари /присъствени и онлайн/, организирани от международни организации.

Агенцията сключи договор с обучителна фирма, с което предостави възможност на 43 свои служители да повишат нивото си на владеене на английски език чрез онлайн обучение.

б) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

На 25 февруари 2020 г. в брой 17 на държавен вестник е публикуван Закон за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия. Направените изменения и допълнения са в изпълнение на мерките за трансформация на модела на административно обслужване, приети с Решение № 704 на Министерския съвет от 5 октомври 2018 г. Намалява се административната тежест върху предприятията, които експлоатират ядрени съоръжения и използват източници на йонизиращи лъчения.

Приетите промени включват:

- въвеждане на срок за отстраняване на нередовности по заявления и документи, представени за издаване на индивидуални административни актове за дейности по закона, който е не по-кратък от 14 дни;
- отпадане на необходимостта от становище на председателя на Агенцията за ядрено регулиране за търговия с радиофармацевтици;
- изискванията за зонироване на територията около ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения за защита на населението в случай на ядрена или радиационна авария, са систематизирани и поставени на подходящото им място в глава осма „Аварийно планиране и аварийна готовност“, като досегашната глава шеста „Зони с особен статут“ отпада от закона;
- техническият надзор на съоръженията с повишена опасност на територията на ядрена централа, които са специално разработени за използване в ядрената техника и имат значение за ядрената безопасност, е възложен на специализирано звено, подчинено на лицето, което притежава съответната

лицензия за експлоатация, и под методическото ръководство на председателя на Агенцията за ядрено регулиране.

На 16.12.2020 г. Министерският съвет прие Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за радиационна защита.

С Постановлението се правят промени във връзка с хармонизиране на националното законодателство в областта на радиационната защита с разпоредбите на Директива 2013/59/Евратом и осигуряване защита на здравето на населението от опасностите, произтичащи от въздействието на йонизиращи лъчения.

в) Продукти/услуги, предоставяни по програмата

Издаване на лицензии и разрешения

В съответствие с ЗБИЯЕ са въведени 5 регулаторни режима:

- издаване на лицензии;
- издаване на разрешения;
- издаване на удостоверения за регистрация;
- издаване на удостоверения за правоспособност;
- уведомление за дейности по чл. 56, ал. 2 от ЗБИЯЕ.

Разграничителният критерий между издаването на лицензии и на разрешения е свързан с предмета на правно регулиране: разрешение се издава за еднократна дейност в конкретен случай (например разрешение за извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества), лицензия се издава за многократно повтаряща се дейност, която се извършва по време на срока на валидност на лицензията (например лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение).

Редът за издаване на лицензии за дейностите по чл. 15, ал. 3, разрешения за дейностите по чл. 15, ал. 4 и удостоверения за правоспособност по чл. 15, ал. 5 от ЗБИЯЕ е регламентиран в Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия и в Наредбата за условията и реда за придобиване на професионална квалификация и за реда за издаване на лицензии за специализирано обучение и на удостоверения за правоспособност за използване на ядрената енергия.

Редът за извършване на уведомление и за издаване на удостоверения за регистрация за дейности с източници на йонизиращи лъчения по чл. 56, ал. 2 и 3 от ЗБИЯЕ е регламентиран в Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия и в Наредбата за радиационна защита при дейности с материали с повишено съдържание на естествени радионуклиди.

Оценки и анализи на безопасността и експертизи

Решението за издаване, изменение, подновяване, прекратяване и отнемане на лицензии и разрешения по ЗБИЯЕ се взема на основата на резултатите от извършен регулаторен преглед и оценка за съответствие с изискванията за безопасност. Изискванията, нормите и критериите за ядрена безопасност и радиационна защита са определени с наредбите по чл. 26, ал. 2 от ЗБИЯЕ. В случаите, когато представените документи съдържат информация, за оценката на която се изискват специални знания, председателят на АЯР може да възложи прегледа и оценката на тези документи на външни консултанти (експертни инженерингови организации).

Редът за извършване на преглед и оценка на безопасността е определен с вътрешните правила на АЯР, описващи практическите стъпки за изпълнение. В процеса на оценката, при възникнала необходимост и по решение на председателя на агенцията, може допълнително да се извърши:

- инспекция на площадката на съоръжението, обект на заявената дейност;
- използване на външни консултанти (експертизи по договор);
- подпомагане на процеса на взимане на решение от консултативните съвети.

Периодични оценки и анализи

Текуща (периодична) проверка и оценка на спазването на изискванията за ядрена безопасност и радиационна защита се извършва чрез преглед и оценка на отчетите на лицензианта/ притежателя на разрешение за експлоатационни параметри, за експлоатационни събития и чрез инспекции на място за установяване на съответствието с изискванията за безопасна експлоатация. В АЯР се преглеждат и оценяват представяните от лицензианта/ притежателя на разрешение отчети, отнасящи се за:

- изпълнение на специфични условия, напр. програми, резултати от изпитания, инспекции на компоненти, ремонт;
- анализ на експлоатационни събития;
- месечни, тримесечни, годишни периодични отчети;
- изпълнение на принудителни мерки и предписания на инспекторите по контрола.

Съгласно действащото законодателство (Чл. 19, ал. 1, т. 8 на ЗБИЯЕ) изискванията за предоставяне на информация от лицензианта и титуляря на разрешение на АЯР, включително изискванията за задължително уведомяване на агенцията в случай на събитие, инцидент или авария, се определят с Наредбата за условията и реда за уведомяване на Агенцията за ядрено регулиране за събития в ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения. В тази наредба са определени случаите за уведомяване на регулиращия орган при нарушения на изискванията по ядрена безопасност и радиационна защита, свързани с управлението на ядрен материал; при експлоатацията на ядрени съоръжения и при стопанисване или използване на радиоактивни вещества или други източници на йонизиращи лъчения. Всички доклади за експлоатационни събития в АЕЦ “Козлодуй” се преглеждат и оценяват от инспекторите на АЯР. При необходимост се изисква допълнителна информация или провеждането на допълнителни анализи и експертизи с оглед изясняването на коренните причини на конкретното събитие.

Инспекционна дейност

При планиране на инспекционните дейности се отчитат експлоатационните състояния на ядрените съоръжения и обектите с ИЙЛ, резултатите от предишния контрол и планираните модификации, т.е. осигурява се обвързване с планираните дейности на операторите.

Изпълнението на действащите нормативни актове по ядрена безопасност и радиационна защита и условията на издадените от председателя на АЯР разрешения се гарантира със санкции (имуществени санкции и глоби) и принудителни административни мерки, налагани от председателя на АЯР. За извършени нарушения на нормативни актове се издават актове за установяване на нарушенията и наказателни постановления.

За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на последиците от тях, председателят на агенцията налага принудителни административни мерки.

Международни дейности

Съгласно ЗБИЯЕ, АЯР изпълнява международните задължения на Р. България в областта на безопасността при използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво. Това се изпълнява основно по следните направления:

- МААЕ – процедури по национални доклади по Конвенции на МААЕ, участие във Годишната конференция, Комитети и работни групи, технически проекти, експертни мисии;
- Европейски съюз – Група на европейските регулатори ENSREG;

- Агенция за ядрена енергия към ОИСР – участие в комитети и работни групи;
- Международни организации – Асоциация на западноевропейските ядрени регулатори WENRA, Асоциация на европейските органи по радиационна защита HERCA, Форум на регулиращите органи на страните, експлоатиращи реактори ВВЕР и др.
- Научно-изследователска дейност – представителство на Република България в Обединения институт за ядрени изследвания - Дубна.

г) **Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма**

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение по бюджетните програми

4600.01.01 Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България ” <i>Показатели за изпълнение</i>	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
1. По цел 1 „Изменение на нормативната уредба по безопасно използване на ядрената енергия“ – показател – разработени проекти за изменение и допълнение на нормативни актове	брой	2	2
2. По цел 2 „Създаване и поддържане на публични регистри на ползвателите на административни услуги, предоставяни от АЯР“ – показател – поддържане в актуално състояние на публичните регистри	брой	9	9
3. По цел 3 „Осигуряване спазването на нормативните изисквания, условията на издадените лицензии и разрешения и прилагане на добри практики“ – показател – Осъществени инспекции на обекти	брой	89	71

- кратко описание на показателите за изпълнение

По цел 1 „Изменение на нормативната уредба по безопасно използване на ядрената енергия“ - В изпълнение на утвърдения от председателя на АЯР план за преглед и актуализиране на нормативната уредба, през отчетния период са разработени проекти на изменение и допълнение на Наредбата за радиационна защита и проект на Наредба за нормите за радиационна защита при техническа ликвидация на последствията от добива и преработката на уранова руда.

По цел 2 „Създаване и поддържане на публични регистри на ползвателите на административни услуги, предоставяни от АЯР“ – В АЯР са създадени следните девет публични регистри, които са в актуално състояние през отчетния период:

- Публичен регистър на издадени удостоверения за правоспособност на лица, които осъществяват дейности, свързани с осигуряване и/или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита в ядрени съоръжения;
- Публичен регистър на издадени удостоверения за правоспособност за квалифицирани експерти по радиационна защита;
- Публичен регистър на издадени лицензии за дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Публичен регистър на издадени разрешения за дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Публичен регистър на издадени лицензии за специализирано обучение;
- Публичен регистър на издадени лицензии за експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения;
- Публичен регистър на издадени разрешения за ядрени съоръжения;
- Публичен регистър на издадени удостоверения за регистрация;
- Публичен регистър на подадени уведомления.

През отчетния период действащите в АЯР публични регистри са поддържани в актуално състояние.

По цел 3 „Осигуряване спазването на нормативните изисквания, условията на издадените лицензи и разрешения и прилагане на добри практики“ - През отчетния период са извършени 71 бр. инспекции.

- източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

Показателите за изпълнение на заложените основни цели са на база текущата 2020 г. – инспекционен план, годишни цели и и др. Ползвани са данни от Системата за електронни услуги на АЯР и от публичните регистри.

д) описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

За периода, с оглед обявеното от Народното събрание извънредно положение и задължението за спазване на противоепидемични мерки, контролната дейност в АЯР беше реорганизирана частично. Голяма част от проверките на място съгласно утвърдения годишен инспекционен план не са извършени, а контролът е извършван по документи и дистанционно, където това е възможно. Веднага след отпадане на препятстващите проверките на място мерки, контролът на място е възстановен.

е) Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение на ведомствени и администрирани разходи

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

№	4600.01.01 Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България ” (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	6 694 900	5 521 038	5 313 216
	Персонал	3 402 000	3 430 738	3 405 600
	Издръжка	2 978 900	1 793 690	1 614 705
	Капиталови разходи	314 000	296 610	292 911
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	6 694 900	5 521 038	5 313 216
	Персонал	3 402 000	3 430 738	3 405 600
	Издръжка	2 978 900	1 793 690	1 614 705
	Капиталови разходи	314 000	296 610	292 911
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС			
	Персонал			
	Издръжка			
	Капиталови разходи			
	От тях за: *			
2.1	1.....			
2.2	2.....			
	Администрирани разходни показатели **			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета			
	1. Членски внос за участие на Република България в Международната агенция за атомна енергия	450 700	418 300	413 478
	2. (вкл. новосъздадени администрирани разходни параграфи в резултат на приет акт по чл. 74 от ЗДБРБ за 2020 г.)			

III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС			
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II+III):	450 700	418 300	413 478
	Общо разходи по бюджета (I.I+II):	7 145 600	5 939 338	5 726 694
	Общо разходи (I+II+III):	7 145 600	5 939 338	5 726 694
	Численост на щатния персонал	114	114	99
	Численост на извънщатния персонал	7	7	6

ж) Отговорност за изпълнение на целите в функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Държавното регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво се осъществява от председателя на Агенцията за ядрено регулиране, който е независим специализиран орган на изпълнителната власт и има компетентност, определена със закон.

Справка за разходите по области на политики/функционални области и бюджетни програми, утвърдени със ЗДБРБ за 2020 г. към 31.12. 2020 г. по бюджета на Агенция за ядрено регулиране

№	Наименование на областта на политика/функционалната област/бюджетната програма	Разходи (в хил. лв.)		
		Закон	Уточнен план	Отчет
1.	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 145 600	5 939 338	5 726 694
2.	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 145 600	5 939 338	5 726 694

ЦАНКО БАЧИЙСКИ

Председател на
Агенция за ядрено регулиране